

Ympäristövaliokunnalle

Asia: HE 91/2026 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi luonnonsuojelulain muuttamisesta

One Planet Oy kiittää mahdollisuudesta lausua hallituksen esityksestä luonnonsuojelulain muuttamiseksi.

One Planet auttaa yrityksiä polulla kohti ekologisesti kestävästä liiketoimintaa, jossa yritykset voivat kasvaa planeetan ekologisen kantokyvyn rajoissa. Luonnonarvomarkkinoiden parissa toimivana konsulttiyrityksenä keskitymme lausunnossamme erityisesti vapaaehtoiisiin luontotekoihin.

- **Esityksen tavoite luonnonarvomarkkinoiden edistämisestä on Suomen luonnon ja ekologisesti kestävä yritystoiminnan näkökulmasta tärkeä. Vapaaehtoisten luontotekojen mahdollistaminen on erittäin kannatettava ja merkittävä askel toimivien markkinoiden rakentamisessa.**
- **Luonnonarvomarkkinoiden suurin haaste on kysynnän puute. Markkinoita tulisi rakentaa kannusteilla ja selkeällä sääntelyllä, ei lisäämällä hallinnollista taakkaa. Tästä syystä esityksen kestävyysraportointivelvollisten yritysten lisäraportointivelvollisuus on markkinoiden synnyn näkökulmasta haitallinen.**
- **Luonnonarvomarkkinoiden kehittämisessä on mahdollistettava nykyistä paremmin arvokkaiden luontokohteiden suojele.**

Kansallisten ja EU:n luontotavoitteiden saavuttaminen edellyttää yritysten aktiivista osallistumista ja yksityisen rahoituksen merkittävää kasvua. Suomen luontopaneeli on arvioinut luonnon monimuotoisuuden turvaamisen rahoitusvajeen olevan jopa noin miljardi euroa vuodessa. Julkinen rahoitus ei yksin riitä vastaamaan tähän tarpeeseen. Siksi hallituksen esityksen tavoite luonnonarvomarkkinoiden edistämisestä on erittäin kannatettava.

Sääntelyn on tuettava luonnonarvomarkkinoiden syntymistä

Yrityksillä on keskeinen rooli luontokadon pysäyttäjinä ja luonnonarvomarkkinat ovat tärkeä työkalu yritysten luontotyön mahdollistamiseksi ja vahvistamiseksi. **Kannatamme lämpimästi hallituksen esitystä viranomaisen varmennuksella tuotettavien luonnonarvohehtaareiden käytön laajentamista vapaaehtoisina luontotekoina myös muuhun kuin ekologiseen kompensaatioon.** Tämä luo pohjaa luonnonarvomarkkinoiden syntymiselle.

Suomessa luonnonarvomarkkinoiden perustana oleva ekologinen kompensaatio on tiukasti säädelty ja valvottu. Tämä on tärkeää yritysten luontotoimien uskottavuuden, luonnon monimuotoisuuden ja markkinoiden luotettavuuden näkökulmasta. Samalla on tärkeää huomioda se, että **yritysten luontotoimille on tällä hetkellä hyvin vähän kannusteita.** Tästä

huolimatta monet suomalaiset edelläkävijäyritykset haluavat investoida luonnon tilan parantamiseen, ennallistamiseen ja arvokkaiden luontokohteiden suojeluun. Kyse on kuitenkin vielä yksittäisistä luontoteoista, ei markkinoista.

Esitykseen on lisätty uusi velvoite niille kestävyysraportointivelvollisille yrityksille, jotka ovat raportoinnissaan todenneet luonnon monimuotoisuuden toiminnalleen oleelliseksi. Tämä on ratkaisuna huono. Käytännössä velvoitteesta seuraava lisäsääntely ja hallinnollinen taakka kohdistuisivat juuri niihin yrityksiin, jotka ovat jo pyrkineet tunnistamaan, vähentämään ja raportoimaan luontovaikutuksiaan sekä tuomaan luonnon monimuotoisuutta näkyväksi osaksi vastuullisuustyötään.

Pidämme ongelmallisena, että **vapaaehtoiisiin luontotoimiin osallistuville yrityksille syntyy esityksen seurauksena lisää hallinnollisia velvoitteita ja tulkinnallista epävarmuutta ilman että siitä olisi luonnon näkökulmasta hyötyä**. Riskinä on, että yritysten halukkuus osallistua luonnonarvomarkkinoihin heikkenee. Jos luontovaikutusten korostamista kestävyysraportoinnissa aletaan käyttää muiden velvoitteiden perusteena, se voi myös vähentää yritysten halukkuutta käsitellä omia luontovaikutuksiaan osana raportointiaan.

Jos velvoitteen poistaminen ei ole mahdollista, sen vaikutus markkinoiden syntyyn tulee arvioida ja korjata seuraavan vaalikauden alussa. Ohjeistuksessa tulee varmistaa, että velvoitteesta aiheutuva rasite yrityksille jää mahdollisimman pieneksi, prosessi on sujuva ja käytännöt ovat linjassa kestävyysraportoinnin vaatimusten kanssa.

Luonnonarvomarkkinoiden suurin ongelma on kysynnän vähäisyys

Luonnonarvomarkkinoiden suurin ongelma ei tällä hetkellä ole valvonnan tai sääntelyn puute vaan markkinakysynnän vähäisyys (Kari, Pasanen ja Laine 2025, Sitra; Kari ja Pasanen 2025, ympäristöministeriö). Siksi uuden sääntelyn tulisi ensisijaisesti madaltaa osallistumiskynnystä ja vahvistaa yritysten kannusteita osallistua vapaaehtoiisiin luontoinvestointeihin. Kannusteiden sijaan lisääntyvä byrokratia hidastaa markkinan kehittymistä tilanteessa, jossa Suomi tarvitsee nopeasti uusia keinoja yksityisen rahoituksen ohjaamiseksi luonnon tilan vahvistamiseen.

Lisäksi **luonnonarvomarkkinoiden kehittämisessä on huomioitava nykyistä paremmin arvokkaiden luontokohteiden suojelu**. Markkinan ei tulisi perustua ainoastaan heikentyneiden alueiden ennallistamiseen, vaan myös luonnonarvoiltaan merkittävien kohteiden pysyvän suojelun tulisi olla yrityksille houkutteleva ja vaikuttava vaihtoehto. Nykyinen säätely ei tätä tue.

Lisätiedot:

Emma Kari
toimitusjohtaja, One Planet Oy
+358 44 300 6801
emma@oneplanet.fi